

17.10

piątek, 19.00
NFM, Sala Główna ORLEN

GALA OPEROWA – JONATHAN TETELMAN

Jonathan Tetelman, fot. Ben Wolf

Gianluca Marcianò – dyrygent
Jonathan Tetelman – tenor
NFM Filharmonia Wrocławska

Program

Charles Gounod (1818–1893)

Preludium z opery *Romeo i Julia* [2']

Salut, demeure chaste et pure – aria z opery *Faust* [6']

Jules Massenet (1842–1912)

Preludium oraz *Pourquoi me réveiller* – aria z opery *Werther* [7']

Giuseppe Verdi (1813–1901)

Uwertura oraz *Quando le sere al placido* – aria z opery *Luiza Miller* [10']

Preludium oraz *O figli miei* i *Ah la paterna mano* – recytatyw i aria z opery *Makbet* [12']

Umberto Giordano (1867–1948)

Come un bel di di maggio – aria z opery *Andrea Chénier* [3']

Pietro Mascagni (1863–1945)

Intermezzo oraz *Addio alla madre* z opery *Rycerskość wieśniacza* [7']

Giacomo Puccini (1858–1924)

Intermezzo z opery *Manon Lescaut* [6']

E lucevan le stelle – aria z opery *Tosca* [3']

La tregenda z opery-baletu *Wiły* [4']

Nessun dorma z opery *Turandot* [3']

Prosimy o nagradzanie
artystów brawami
po zakończeniu
całego utworu.

Podczas gali operowej, gdy NFM Filharmonię Wrocławską poprowadzi Gianluca Marcianò, jako solista wystąpi Jonathan Tetelman. Amerykański tenor już od kilku lat cieszy się statusem gwiazdy teatrów operowych. Do jego sukcesu przyczyniły się znakomite albumy nagrane dla Deutsche Grammophon. Artysta, wyróżniony dwa lata temu nagrodą Opus Klassik dla odkrycia roku, specjalizuje się w repertuarze włoskim.

Pomimo tego wspólny koncert śpiewaka z Wrocławskimi Filharmonikami rozpocznie się repertuarem francuskim. Jako pierwsze zabrzmiały wyjątki z dzieł Charles'a Gounoda. Wieczór otworzy promieniejąca energią mocnych brzmień blachy i perkusji, pełna niepokoju uwertura z opery *Romeo i Julia*. Sam Tetelman przywita się z publicznością refleksyjną arią *Salut, demeure chaste et pure*. Tytułowy bohater dzieła, z którego pochodzi utwór – Faust – w lirycznej cavatinie opiewa zalety Małgorzaty, w której jest zakochany. Libretto tej grand opery oparte jest na pierwszej części dramatu Johanna Wolfganga Goethego o tym samym tytule. Po wątki z twórczości autora *Lat nauki Wilhelma Meistra* sięgnął też kontynuator tradycji operowych nad Sekwaną Jules Massenet, komponując operę *Werther* do tekstu, którego podstawą były oczywiście *Cierpienia młodego Wertera*. Francuscy libreciści wprowadzili jednak wiele zmian do przedstawionej w powieści historii. W nowej wersji chociażby Lotta na koniec wyznaje konającemu Werterowi, że kochała go od momentu spotkania. Słynna aria *Pourquoi me réveiller* rozbrzmiewa w trzecim z czterech aktów dzieła, gdy młodziemiec, czytając *Pieśni Osjana*, dochodzi do wniosku, że kobieta, którą darzy miłością, nie odwzajemnia jego uczucia. Pojawiające się w tle brzmienie harfy jest czytelnym odwołaniem do postaci legendarnego irlandzkiego barda.

Podczas gali nie zabraknie twórczości genialnego Giuseppe Verdiego. Muzycy zaprezentują nieco mniej znaną część jego dorobku: pochodzące jeszcze z lat czterdziestych XIX wieku opery *Makbet* i *Luiza Miller*. Dzięki temu, że libretto do tej drugiej powstało na kanwie tragedii Friedricha Schillera, pod względem literackim wciąż pozostaniemy w kręgu klasyków weimarskich. Orkiestrowy, pełny drapieżnych rytmów wstęp do utworu wykonanego premierowo w 1849 roku wprowadza i przetwarza temat, który pojawia się potem w trzecim akcie. Melancholijny lament *Quando le sere al placido* to najpopularniejszy fragment tej kompozycji. W obu wyjątkach z *Luizy Miller* warto zwrócić uwagę na partię klarнету, którego miękką barwę kompozytor ochoczo tutaj wykorzystuje; w arii instrument tworzy wręcz duet z tenorem. Obok autora *Listów o estetycznym wychowaniu człowieka* to Shakespeare jest najważniejszym

z autorów dzieł literackich stanowiących dla Verdiego ogromne źródło inspiracji i podstawę librett jego dramatów. *Makbeta* usłyszała po raz pierwszy publiczność florencka. W stolicy Toskanii wystawiono go w 1847 roku. Złowieszcze preludium zawiera tematy z dwóch ostatnich aktów – trzeciego i czwartego: odpowiednio sceny drugiego spotkania króla Szkocji z wiedźmami i lunatykowania Lady Makbet. Z ostatniego rozdziału pochodzi też romanza *Ah la paterna mano* śpiewana przez Makdufa. Bohatera dręczą wyrzuty sumienia, ponieważ nie zdołał uchronić swojej rodziny przed śmiercią z rąk tyrana. Zapowiada zemstę na krwawym władcy, jednocześnie prosząc Boga o przebaczenie dla niego.

Włoską część wieczoru wypełnią również kompozycje Umberta Giordana i Pietra Mascagniego z końca XIX wieku. Akcja opery *Andrea Chénier* pierwszego z tych twórców rozgrywa się we Francji przed i w trakcie rewolucji 1789 roku. Tytułowy bohater, młody poeta poruszony niesprawiedliwością, sprzyja zwolennikom zmian, by w okresie wielkiego terroru zostać uwięziony i skazany na śmierć przez rewolucyjny trybunał. *Come un bel di di maggio* to ostatni wiersz stworzony przez Chéniera w więzieniu St. Lazare. Opiewająca poezję aria z początku przypomina liryczną barkarolę, by rozpaść się w końcu intensywnymi uczuciami artysty świadomego nieuchronnego końca. W 1889 roku nad Giordanem, ale też ponad siedemdziesięcioma innymi rywalami, wspomniany już Mascagni odniósł osobisty triumf za sprawą swojej *Rycerskości wieśniaczej*. Właśnie tym jednoaktowym dziełem zwyciężył on w konkursie organizowanym przez wydawcę Edouarda Sonzogna. Pierwszym fragmentem tego utworu, który zabrzmiał podczas koncertu, będzie słynne melodyjne *Intermezzo* grane w wersjach scenicznych przy odsłoniętej kurtynie i stanowiące liryczny komentarz akcji, zapowiedź mającego się dokonać zabójstwa honorowego – delitto d'onore. Sycylijczyk Turiddu uwiódł żonę Alfia, a wyzwany na pojedynek przez zdradzonego męża, przeczuwając własną śmierć, arią *Addio alla madre* żegna się z matką.

Na zakończenie wieczoru zabrzmiały słynne fragmenty z oper Giacoma Pucciniego. Jonathan Tetelman udowodni, że nie bez powodu został zaliczony przez magazyn „Gramophone” do dziesięciu najwybitniejszych wykonawców nieśmiertelnych partii bohaterów tych dzieł. Ostatni rozdział gali otworzy poruszający duet wiolonczeli i altówki rozpoczynający *Intermezzo* z trzeciego aktu *Manon Lescaut* – opery będącej pierwszym wielkim sukcesem Włocha. Zaraz potem wysłuchamy arii *E lucevan le stelle*, którą w *Tosce* śpiewa Cavaradossi oczekujący na egzekucję w rzymskim Zamku Świętego Anioła, rozpamiętując piękno natury i miłość swojej ukochanej. Oparty na

wątkach fantastycznych opero-balet *Wiły*, z którego pochodzi dynamiczne intermezzo zatytułowane *La tregenda*, to kompozycja jeszcze starsza niż *Manon Lescaut*. Był to debiut Pucciniego, napisany przez dwudziestopięcioletniego artystę na konkurs Sonzogno, o którym była już tu mowa w kontekście *Rycerskości wieśniaczej*. Koncert zwieńczy zachwycająca *Nessun Dorma* – aria księcia Kalafa z ostatniej, nieukończonej przez Pucciniego opery zatytułowanej *Turandot*. Kalaf, il principe ignoto (wł. 'nieznany książę'), rozmyśla w niej o tytułowej postaci, pewien, że okrutnej dziewczynie nie uda się odgadnąć jego imienia, co w wyniku zawiązanej intrygi sprawi, że już wkrótce Turandot zostanie jego żoną.

BARNABA MATUSZ

Organizator:

NFM – instytucja kultury współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

DOLNY
ŚLĄSK

Mecenas

Tytułarny NFM:

Mecenas

NFM:

STRABAG
WORK ON PROGRESS

BMW
Bońkowsky

Partner

strategiczny NFM:

LOKUM
DEVELOPMENT

Partnerzy NFM:

Sudety+
Stowarzyszenie Muzyki i Kultury

FANUC

Bank Północny

Partnerzy medialni NFM:

TVP
KULTURA

TYGODNIK
POWSZECHNY

dwójka
POLSKIE RADIO

Radio Muzyki
Chopin

RADIO
WROCLAW

polmic.pl

www.wroclaw.pl

iram
oraz wszystkie stacje